

REDAKCJA OTRZYMAŁA

NASZ UNIWERSYTET MA JUŻ 15 LAT

[...] Nawet jeśli zbudowałeś zamek na chmurach,
to twoja praca nie pójdzie na marne. Wybrałeś idealne miejsce, teraz musisz tylko dobudować fundamenty.”

(Henry David Thoreau)

Powyższą sentencję amerykańskiego pisarza i filozofa przywołał w wystąpieniu inauguracyjnym rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. Tadeusz Kuczyński. Uczelnia obchodzi jubileusz 15-lecia istnienia.

Nakładem Oficyny Wydawniczej ukazała się jubileuszowa publikacja pióra prof. Dariusza Dolańskiego, pt. *Pierwszy kwadrans. Piętnaście lat Uniwersytetu Zielonogórskiego*, Zielona Góra 2016.

Książka jest poprzedzona słowem wstępnym Rektora UZ, prof. T. Kuczyńskiego. Napisał m.in. „Jak wielkie znaczenie w odbiorze społecznym miało powołanie Uniwersytetu Zielonogórskiego świadczą wyniki plebiscytu przeprowadzonego trzy lata temu przez Gazetę Wyborczą, w którym Lubuszanie uznali jego powstanie za najważniejsze wydarzenie minionego 25-lecia na Ziemi Lubuskiej.”

UZ powstał z uczelni technicznej (Politechnika Zielonogórska) i humanistycznej (Wyższa Szkoła Pedagogiczna) w 2001 r. Kształcenie obejmuje wiele dyscyplin. Są to nauki techniczne, humanistyczne, ścisłe, ekonomiczne, artystyczne, społeczne, biologiczne, prawne (Wydział Prawa i Administracji został utworzony w 2014 r.) i medyczne (Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu utworzono w 2015 r.).

Prof. Andrzej Kajetan Wróblewski napisał w 2010 r. na łamach Tygodnika Wprost, że „Uniwersytet Zielonogórski - chociaż nie ma jeszcze medycyny - jest obecnie jedynym w Polsce uniwersytetem zbliżonym do standardów strukturalnych amerykańskich uczelni”.

Kadra naukowa uniwersytetu liczy obecnie ponad 900 nauczycieli akademickich, w tym prawie 100 profesorów tytularnych, ponad 200 doktorów habilitowanych i prawie

500 doktorów. To jakby „potężna intelektualna armia” i chluba Regionu Lubuskiego.

Uniwersytet zawdzięcza swój rozwój i pozycję także pracownikom administracji i obsługi oraz studentom. Coraz więcej z nich jest słuchaczami studiów doktoranckich.

Nie jest to pierwsza książka poświęcona Uniwersytetowi. Z okazji jubileuszu 10-lecia uczelni jej ówczesny rektor, prof. Czesław Osękowski powierzył prof. Dariuszowi Dolańskiemu opracowanie książki pt. *Zielonogórska droga do Uniwersytetu (Zielona Góra 2011, wyd. II popr. i uzup. 2012)*. Obecna książka stanowi w pewnym sensie kontynuację tamtej publikacji.

Obecna książka D. Dolańskiego składa się z pięciu części. W pierwszej autor omówił genezę powstania i rozwój UZ (analiza dotyczy trzech pięcioletek) oraz kalendarium. W części drugiej przedstawił wydziały UZ i Bibliotekę Uniwersytecką. Część trzecia zawiera personalia rektorów, prorektorów i dziekanów. Czwarta część to uniwersytet w obiektywie. Piąta zawiera wykaz struktur uniwersytetu w poszczególnych kadencjach.

Prof. Dolański zamieścił także bibliografię oraz indeks osobowy. I przyznam, tu pojawiają się pewne wątpliwości. Bibliografia jest niepełna, indeks osobowy także. Nie zawiera bowiem wielu zasłużonych pracowników nauki (w tym profesorów zwyczajnych - autor powinien sporządzić ich wykaz alfabetyczny). Wielu z nich pracuje w lubuskim środowisku naukowym już ponad czterdzieści lat!

Wiestaw Hładkiewicz

NOWOŚCI WYDAWNICZE

— Rocznik Lubuski

Miło jest nam poinformować, iż ukazał się 42. tom „Rocznika Lubuskiego”, którego wydawcą od 2016 r. jest Lubuskie Towarzystwo Naukowe i Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ. Część pierwsza tomu pt. *Płeć społeczno-kulturowa jako perspektywa badawcza i kategoria analityczna* została zredagowana

przez Emilię Paprzycką ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Edytę Mianowską z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tom zawiera zarówno artykuły o charakterze teoretycznym, w których wyeksponowano aspekt metodologiczny w badaniach nad płcią społeczno-kulturową, jak również takie, które prezentują wyniki badań z zastosowaniem społeczno-kulturowego rozumienia płci. Zamieszczone w tomie teksty autorów z trzynastu ośrodków naukowych z całej Polski ujawniają potencjał, jaki niesie w opisie współczesnych zjawisk społecznych podejście odwołujące się do kategorii płci społeczno-kulturowej.

Druga część 42. tomu „Rocznika Lubuskiego” przygotowana została pod redakcją Romana Sapeńko z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Macieja Czeremskiego z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego i zatytułowana *Transhumanizm a kontrintuicyjność mitycznego obrazu człowieka*. Autorzy, którzy opublikowali teksty w tym tomie, wzięli na warsztat interpretacje różnorodnych postaci, bohaterów w mitach, przekazach literackich czy też kinowych. Tytułowe kategorie analityczne to nie jedyne uwzględniane w podjętych rozważaniach filozoficznych. Inne wymienia, i bada różnice i relacje między nimi, Francesca Ferrando z New York University. Kategoriami tymi są: posthumanizm transhumanizm, antyhumanizm, metahumanizm oraz nowym materializm. Badacze interesuje zarówno mitologia grecka jak i mitologia Aborygenów. Literaturoznawcy poddają oglądowi bohaterów powieści fantastyki jak i horroru. W numerze tym zamieszczone zostały dwa teksty, które tworzą *Forum otwarte*, gdyż nie mieszczą się w głównym nurcie tego tomu. Jeden poświęcony jest wpływowi nauczania muzyki na nauczanie matematyki, drugi kształtowaniu się „Zielonogórskich Studiów Bibliotekoznawczych”.

Kolejną część 42. tomu (2a) pt. *Good connections. Trust, cooperation and education in the mirror of social sciences* zredagowali socjologowie z Uniwersytetu Zielonogórskiego - Dorota Bazuń i Mariusz Kwiatkowski. Jest to pierwszy „Rocznik Lubuski” wydany w języku angielskim. Tom zawiera artykuły dotyczące kwestii zaufania, współpracy i edukacji oraz wzajemnych powiązań pomiędzy tymi zjawiskami. Zamysł jaki przyświecał redaktorom polegał na tym, aby pokazać płaszczyzny współpracy z badaczami z ośrodków akademickich ulokowanych poza Polską, z którymi pracownicy bądź zespoły z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii współpracują. Ponieważ współpracownicy ci pochodzą z kilku europejskich krajów, takich jak Niemcy, Hiszpania, Turcja, Ukraina, Rumunia, Czechy i Słowacja, język angielski - jako narzędzie wspólnej komunikacji - jest dziś najlepszy.

Podstawową wersją wydawniczą „Rocznika Lubuskiego” jest wersja drukowana, ale każdy z tomów można pobrać ze strony Lubuskiego Towarzystwa Naukowego - http://www.ltn.uz.zgora.pl/rocznik_lubuski.php?a=online

W imieniu kolegium redakcyjnego
Ewa Narkiewicz-Niedbałec

Marcel Luzar
Institute of Control and
Computation Engineering
University of Zielona Góra
*Dynamic Artificial Neural
Networks in Designing Robust
Fault Diagnosis Systems*, stron
157, ISBN: 978-83-7842-282-2
Wydawnictwo Uniwersytetu
Zielonogórskiego, 2016

Tematyka książki koncentruje się na zastosowaniu dynamicznych sztucznych sieci neuronowych w odpornej diagnostyce uszkodzeń oraz sterowaniu tolerującym uszko-

dzenia. Ponieważ systemy techniczne stają się coraz bardziej złożone, zaawansowane i zautomatyzowane w porównaniu z ich odpowiednikami sprzed minionej dekady, stały rozwój w dziedzinie sterowania oraz diagnostyki uszkodzeń jest niezbędny. Przykładowo, zastosowanie klasycznego schematu sterowania ze sprzężeniem zwrotnym dla złożonego systemu w przypadku wystąpienia uszkodzenia urządzeń wykonawczych, czujników pomiarowych lub innych komponentów może spowodować spadek wydajności, a nawet niestabilność pracy takiego układu. Dlatego diagnostyka uszkodzeń, początkowo postrzegana jako sztuka projektowania bezpiecznych systemów, dzisiaj jest szybko rozwijającą się nowoczesną dziedziną nauki.

Jest oczywiste, że niezawodność i bezpieczeństwo układów automatyki są kluczowe z punktu widzenia kosztów, czasu i jakości produkcji. Bezawaryjne funkcjonowanie takich układów ma również ogromny wpływ na środowisko czy nawet na ludzkie zdrowie i życie, np. jeżeli rozważanymi układami są samoloty, promy kosmiczne, zakłady chemiczne czy elektrownie atomowe. W takich systemach bezpieczeństwo jest sprawą nadrzędną, ponieważ każde, nawet niewielkie uszkodzenie może zainicjować reakcje łańcuchową prowadzącą do katastrofy. Mimo obecnych wysokich standardów bezpieczeństwa, nadal dochodzi do nieprzewidzianych tragedii. Dlatego dopóki takie zdarzenia będą zachodziły, dopóty tematyka diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia będzie bardzo ważna i aktualna.

Książka ma na celu przedstawienie podstawowych pojęć ułatwiających Czytelnikowi zrozumienie technik diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sztucznych sieci neuronowych. Ponadto uzupełnia bogatą wiedzę z tego zakresu o nowe aspekty teoretyczne oraz praktyczne, m.in. metody modelowania systemów LPV w wykorzystaniu sztucznych sieci neuronowych, techniki projektowania odpornych urządzeń wykonawczych/czujników pomiarowych w wykorzystaniu filtracji odpornej, praktyczne implementacje rozwiązań dla wybranych urządzeń laboratoryjnych. W książce czytelnik znajdzie odpowiedzi na kluczowe pytania:

- 1) Jak zbudować model systemu w celu diagnostyki uszkodzeń, który będzie najdokładniej odwzorowywał rzeczywisty system (jego niepewność będzie możliwie mała)?
- 2) Jak zminimalizować różnicę pomiędzy zbudowanym modelem a rzeczywistym systemem?
- 3) Jak zaprojektować obserwator, który będzie odporny na zakłócenia takie jak niepewność modelu i/lub szumy pomiaru i procesu?
- 4) Jak zaprojektować układ sterowania, który będzie tolerował uszkodzenia?

Pod względem formalnym książka podzielona jest na pięć rozdziałów. Rozdział 1 formułuje główny cel i tematykę książki. Rozdział 2 wprowadza czytelnika w kluczowe aspekty i problemy diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sieci neuronowych. W rozdziale 3 podjęty jest temat opracowania metody do projektowania odpornych wirtualnych czujników pomiarowych. Jest on podzielony na dwie części. W pierwszej rozważane jest podejście GMDH, a w drugiej podejście filtracji odpornej H-inf. Również w tym rozdziale następuje wprowadzenie do systemów LPV oraz przedstawiona jest metoda transformacji modelu neuronowego do postaci modelu LPV. W podobny sposób w rozdziale 4 przedstawiono metodę projektowania odpornych urządzeń wykonawczych. Wszystkie powyżej opisane rozdziały kończą się prezentacją ekspery-